

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๐

จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
ชั้น ๒ อาคาร ๘๘/๓๗ ติวานนท์ ๑๔ ต.ตลาดขวัญ
อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๙๐ ๒๓๐๔ โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๒๓๑๑
www.nationalhealth.or.th

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ บริษัท วิถี จำกัด

สารบัญ

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐	๑
หมวด ๑ สิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพ	๕
หมวด ๒ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	๙
หมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	๑๘
หมวด ๔ สมาชิกสุขภาพ	๒๖
หมวด ๕ ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ	๒๘
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ	๓๐
บทเฉพาะกาล	๓๐
ลำดับเหตุการณ์สำคัญของพระราชบัญญัติ สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐	(๑)

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สุขภาพ” หมายความว่า ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล

“ปัญญา” หมายความว่า ความรู้ทั่ว รู้เท่าทันและความเข้าใจอย่างแยกได้ในเหตุผลแห่งความดี ความชั่ว ความมีประโยชน์และความมีโทษ ซึ่งนำไปสู่ความมีจิตอันดีงามและเอื้อเพื่อผู้อื่น

“ระบบสุขภาพ” หมายความว่า ระบบความสัมพันธ์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

“บริการสาธารณสุข” หมายความว่า บริการต่างๆ อันเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ การตรวจวินิจฉัยและบำบัดสภาวะความเจ็บป่วย และการฟื้นฟูสมรรถภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน

“บุคลากรด้านสาธารณสุข” หมายความว่า ผู้ให้บริการสาธารณสุขที่มีกฎหมาย ระเบียบหรือข้อกำหนดรองรับ

“ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านสาธารณสุข” หมายความว่า ผู้ประกอบการวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

“สมัชชาสุขภาพ” หมายความว่า กระบวนการที่ให้ประชาชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ เรียนรู้อย่างสมานฉันท์ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะนโยบายสาธารณะ เพื่อสุขภาพหรือความมีสุขภาพของประชาชน โดยจัดให้มีการ ประชุมอย่างเป็นระบบและอย่างมีส่วนร่วม

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสุขภาพแห่งชาติ

“คณะกรรมการสรรหา” หมายความว่า คณะกรรมการ สรรหากรรมการสุขภาพแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการ สุขภาพแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการ สุขภาพแห่งชาติ

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการ บริหารสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

“กรรมการบริหาร” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการ บริหาร

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การควบคุม การประกอบวิชาชีพ องค์การมหาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
สาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก
กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพ

มาตรา ๕ บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

บุคคลมีหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เกิดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมตามวาระหนึ่ง

มาตรา ๖ สุขภาพของหญิงในด้านสุขภาพทางเพศและสุขภาพของระบบเจริญพันธุ์ซึ่งมีความจำเพาะ ชับซ้อนและมีอิทธิพลต่อสุขภาพหญิงตลอดช่วงชีวิต ต้องได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองอย่างสอดคล้องและเหมาะสม

สุขภาพของเด็ก คนพิการ คนสูงอายุ คนด้อยโอกาสในสังคม และกลุ่มคนต่างๆ ที่มีความจำเพาะในเรื่องสุขภาพต้องได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองอย่างสอดคล้องและเหมาะสมด้วย

มาตรา ๗ ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล เป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรง หรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย แต่ไม่ว่าในกรณีใดๆ ผู้ใดจะอาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมาย

ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้

มาตรา ๘ ในการบริการสาธารณสุข บุคลากรด้านสาธารณสุข ต้องแจ้งข้อมูลด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการให้ผู้รับบริการทราบอย่างเพียงพอที่ผู้รับบริการจะใช้ประกอบการตัดสินใจในการรับหรือไม่รับบริการใด และในกรณีที่ผู้รับบริการปฏิเสธไม่รับบริการใด จะให้บริการนั้นมีได้

ในกรณีที่เกิดความเสียหายหรืออันตรายแก่ผู้รับบริการ เพราะเหตุที่ผู้รับบริการปกปิดข้อเท็จจริงที่ตนรู้และควรบอกให้แจ้ง หรือแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ผู้ให้บริการไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายหรืออันตรายนั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ให้บริการประมาท เลินเล่ออย่างร้ายแรง

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้รับบริการอยู่ในภาวะที่เสี่ยงอันตรายถึงชีวิตและมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือเป็นการรีบด่วน

(๒) ผู้รับบริการไม่อยู่ในฐานะที่จะรับทราบข้อมูลได้ และไม่อาจแจ้งให้บุคคลซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ปกครอง ผู้ปกครองดูแล ผู้พิทักษ์ หรือผู้อนุบาลของผู้รับบริการ แล้วแต่กรณี รับทราบข้อมูลแทนในขณะนั้นได้

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสาธารณสุขประสงค์จะใช้ผู้รับบริการเป็นส่วนหนึ่งของการทดลองในงานวิจัย ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสาธารณสุขต้องแจ้งให้ผู้รับบริการทราบล่วงหน้าและต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้รับบริการก่อน จึงจะดำเนินการได้ ความยินยอมดังกล่าวผู้รับบริการจะเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้

มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเกิดขึ้น หน่วยงานของรัฐที่มีข้อมูลเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว ต้องเปิดเผยข้อมูลนั้นและวิธีป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพให้ประชาชนทราบและจัดหาข้อมูลให้โดยเร็ว

การเปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่งต้องไม่มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

มาตรา ๑๑ บุคคลหรือคณะบุคคลมีสิทธิร้องขอให้มีการประเมินและมีสิทธิร่วมในกระบวนการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพจากนโยบายสาธารณะ

บุคคลหรือคณะบุคคลมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐ ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของตนหรือชุมชนและแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว

มาตรา ๑๒ บุคคลมีสิทธิทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์
จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระ
สุดท้ายของชีวิตตน หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วยได้
การดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนาตามวรรคหนึ่ง ให้
เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
เมื่อผู้ประกอบการวิชาชีพด้านสาธารณสุขได้ปฏิบัติตามเจตนา
ของบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้วมิให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด
และให้พ้นจากความรับผิดทั้งปวง

หมวด ๒

คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “คสช.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่นายกรัฐมนตรีกำหนดจำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

(๔) ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๕) ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๖) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเลือกกันเองจำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

(๗) ผู้แทนองค์กรวิชาชีพด้านสาธารณสุขที่มีกฎหมายจัดตั้งองค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๘) ผู้แทนคณะกรรมการวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๙) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ซึ่งต้องไม่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพ
ด้านสาธารณสุขโดยเลือกกันเองจำนวนหกคน เป็นกรรมการ

(๑๐) ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร ไม่ว่าจะ
จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือไม่ซึ่งเลือกกันเองจำนวนสิบสามคน
เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้
เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วย
เลขานุการ

มาตรา ๑๔ กรรมการตามมาตรา ๑๓ (๖) (๗) (๘) (๙)
และ (๑๐) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นผู้มีความผิดปกติทางจิตอันเป็นอุปสรรคต่อ
การปฏิบัติหน้าที่

(๔) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ

(๕) ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยถึงไล่ออก ปลดออกหรือ
ให้ออกจากหน่วยงานของรัฐ

(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือ
ความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๕ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๓ (๖) ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยาและหัวหน้าผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะทำนองเดียวกัน ดำเนินการเลือกกันเองให้ได้กรรมการหนึ่งคน

(๒) ให้นายกเทศมนตรีทุกแห่งเลือกกันเองให้ได้กรรมการหนึ่งคน

(๓) ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่งเลือกกันเองให้ได้กรรมการหนึ่งคน

(๔) ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งเลือกกันเองให้ได้กรรมการหนึ่งคน

การเลือกกรรมการตาม (๒) (๓) และ (๔) คณะกรรมการสรรหาจะจัดให้มีการประชุมเพื่อเลือกกันเอง หรือจะจัดให้มีการสมัครและให้ลงคะแนนเลือกกันเองทางไปรษณีย์หรือวิธีอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๓ (๗) ให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะกำหนด

มาตรา ๑๗ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๓ (๙) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

ในการกำหนดหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาแยกกลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ เป็นหกกลุ่ม และให้ผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละกลุ่มเลือกกันเองให้ได้กรรมการกลุ่มละหนึ่งคน

การจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิผู้ใดอยู่ในกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มใด ให้เป็นไปตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความจำนงต่อคณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการสรรหาจะเสนอชื่อบุคคลเข้าอยู่ในบัญชีรายชื่อของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละกลุ่มตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่แสดงความจำนงในแต่ละกลุ่ม เว้นแต่มีผู้แสดงความจำนงน้อยกว่าห้าคน ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอได้ไม่เกินห้าคน

ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแสดงความจำนงเพื่อเข้าอยู่ในกลุ่มใดตามวรรคสาม ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดสำหรับกลุ่มนั้น และจะแสดงความจำนงเข้าอยู่ในกลุ่มใดเกินหนึ่งกลุ่มมิได้

การแยกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสองให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนมีการเลือก และให้ประกาศแยกกลุ่มใหม่ทุกครั้งที่จะมีการเลือก

มาตรา ๑๘ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๓ (๑๐) ให้ คณะกรรมการสรรหาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดกลุ่มขององค์กรภาคเอกชนตามลักษณะของกิจกรรม ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับสุขภาพ

(๒) จัดให้องค์กรภาคเอกชนในแต่ละจังหวัดที่ประสงค์ จะมีส่วนร่วมมาขึ้นทะเบียนในกลุ่มต่างๆ ตาม (๑)

(๓) จัดให้ผู้ซึ่งมีหนังสือมอบหมายให้เป็นผู้แทนขององค์กร ภาคเอกชนที่ขึ้นทะเบียนตาม (๒) ของแต่ละจังหวัดมาเลือกกันเอง ในแต่ละกลุ่มให้เหลือกลุ่มละหนึ่งคน

(๔) จัดให้ผู้ได้รับการเลือกเป็นผู้แทนของแต่ละกลุ่ม ในแต่ละจังหวัดตาม (๓) มาประชุมร่วมกันและเลือกกันเองให้เหลือ ผู้แทนจังหวัดละหนึ่งคน

(๕) ประกาศกำหนดพื้นที่ของประเทศออกเป็นสิบสามเขต โดยให้กรุงเทพมหานครเป็นหนึ่งเขต และให้ผู้แทนตาม (๔) ของ แต่ละจังหวัดในแต่ละเขต ยกเว้นกรุงเทพมหานคร มาประชุม ร่วมกันและเลือกกันเองให้เหลือเขตละหนึ่งคน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการสรรหาคนหนึ่ง ซึ่ง คสช. แต่งตั้ง ประกอบด้วย

(๑) กรรมการตามมาตรา ๑๓ (๗) (๘) (๙) หรือ (๑๐) หนึ่งคน เป็นประธานคณะกรรมการสรรหา

(๒) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งจากผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข หนึ่งคน ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสาธารณสุขหนึ่งคน ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งมิใช่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพด้านสาธารณสุข หนึ่งคน ผู้ประกอบอาชีพสื่อมวลชนหนึ่งคน ผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้แทนตามกฎหมายขององค์กรภาคเอกชนที่เป็นนิติบุคคลและดำเนินงานเกี่ยวกับสุขภาพโดยไม่แสวงหากำไรหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๓) เลขานุการเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหา

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์และระยะเวลา ตลอดจนดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘

(๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสรรหามอบหมาย

มาตรา ๒๑ กรรมการตามมาตรา ๑๓ (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๐) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยกรรมการตามมาตรา ๑๓ (๗) (๘) (๙) และ (๑๐) จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งแทนตนจะเข้ารับหน้าที่

เมื่อกรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการเลือกเพื่อแต่งตั้งกรรมการประเภทเดียวกันแทนก่อนวันครบวาระไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการเลือกกรรมการประเภทเดียวกันแทนภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งปีและยังมีกรรมการประเภทเดียวกันเหลืออยู่ หรือแม้ไม่มีกรรมการประเภทเดียวกันเหลืออยู่ แต่มีวาระเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกเพื่อแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ และในกรณีนี้ให้ คสช. ประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

มาตรา ๒๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๓ (๖) พ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๕ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ
กรรมการตามมาตรา ๑๓ (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๐) พ้นจาก
ตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ถูกจำคุก

(๔) คสช. มีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการ
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติ
เสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๒๔ หลักเกณฑ์และวิธีการการประชุม คสช. และ
การปฏิบัติงานของ คสช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่ คสช. กำหนด

มาตรา ๒๕ ให้ คสช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติเพื่อเสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับ
นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพและติดตามผลการดำเนินงาน
ตามที่ได้เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาดังกล่าว พร้อมทั้งเปิดเผยให้
สาธารณชนทราบด้วย

(๓) จัดให้มีสภาสุขภาพแห่งชาติและสนับสนุนในการจัด

ให้มีสมาชิกสุขภาพเฉพาะพื้นที่หรือสมาชิกสุขภาพเฉพาะประเด็น

(๔) จัดให้มี หรือส่งเสริม สนับสนุนให้มีกระบวนการในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพเพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับระบบสุขภาพแห่งชาติและผลกระทบด้านสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ

(๖) เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ หรือการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการดำเนินการของคณะกรรมการบริหารและสำนักงาน

(๘) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ คสช. มอบหมาย

(๙) วางระเบียบว่าด้วยเบี้ยประชุมที่มีค่าใช้จ่ายประชุมของ คสช. และระเบียบว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อเสนอแนะหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพตาม (๒) ต้องสอดคล้องกับธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ และคำนึงถึงข้อเสนอแนะของสมาชิกสุขภาพด้วย

หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

มาตรา ๒๖ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ขึ้นเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น ให้สำนักงานมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในกำกับของนายกรัฐมนตรี

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว

มาตรา ๒๗ ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของ คสช. และคณะกรรมการบริหาร

(๒) ประสานงานกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ และดำเนินการเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานด้านสุขภาพ

(๓) สำรวจ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ รวมทั้งสถานการณ์ของระบบสุขภาพ เพื่อจัดทำเป็นรายงานหรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ดำเนินการเพื่อให้การจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ และการสนับสนุนการจัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ และสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นบรรลุผลตามมติของ คสช.

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือ คสช. มอบหมาย

มาตรา ๒๘ รายได้ของสำนักงาน ประกอบด้วย

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๓) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของสำนักงาน

(๔) รายได้จากการดำเนินกิจการของสำนักงาน

(๕) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔)

มาตรา ๒๙ บรรดารายได้ของสำนักงานตามมาตรา ๒๘ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้สำนักงานในเรื่องทรัพย์สินของสำนักงานมิได้

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สำนักงานได้มาโดยมีผู้บริจาคให้ หรือได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ตามมาตรา ๒๘ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ของสำนักงาน ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงาน ให้สำนักงานมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของสำนักงาน

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สำนักงานได้มาโดยจ่ายเงินรายได้ ตามมาตรา ๒๘ (๑) ให้ตกเป็นที่ราชพัสดุ แต่สำนักงานมีอำนาจ ในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ได้

มาตรา ๓๐ การเก็บรักษาและการใช้จ่ายเงินของสำนักงาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

การบัญชีของสำนักงาน ให้จัดทำตามหลักสากลตามแบบ และหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของ สำนักงาน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการ บริหารทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

ให้สำนักงานจัดทำงบการเงินซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุล และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี

ในทุกกรอบปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคล ภายนอกตามที่คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผล การใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน โดยให้แสดงความคิดเห็น

เป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อ คสช.

ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี ให้สำนักงานทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร เพื่อเสนอต่อ คสช. และรัฐมนตรีเพื่อทราบ โดยแสดงงบการเงิน และบัญชีทำการที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องแล้ว พร้อมทั้ง รายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานของสำนักงานในปี ที่ล่วงมาด้วย

มาตรา ๓๑ ให้มีเลขาธิการคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานของสำนักงานขึ้นตรงต่อ คสช. มีหน้าที่ควบคุมดูแล โดยทั่วไปซึ่งงานของสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและ ลูกจ้างในสำนักงาน โดยอาจมีรองเลขาธิการตามจำนวนที่ คณะกรรมการบริหารกำหนดเป็นผู้ช่วย สั่งและปฏิบัติงานตามที่ เลขาธิการมอบหมายก็ได้

คุณสมบัติของเลขาธิการและรองเลขาธิการ ให้เป็นไปตาม ที่คณะกรรมการบริหารกำหนด โดยความเห็นชอบของ คสช.

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งเลขาธิการจากบุคคลที่ คณะกรรมการบริหารคัดเลือก และ คสช. ให้ความเห็นชอบแล้ว

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเลขาธิการตามวรรคสามให้ เป็นไปตามระเบียบที่ คสช. กำหนด

เลขาธิการมีอำนาจแต่งตั้งรองเลขาธิการโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการบริหาร

มาตรา ๓๒ ให้เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ
สี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระ
ติดต่อกันมิได้

เมื่อเลขาธิการพ้นจากตำแหน่ง ให้รองเลขาธิการพ้นจาก
ตำแหน่งด้วย

เมื่อตำแหน่งเลขาธิการว่างลง และยังไม่มีการแต่งตั้ง
เลขาธิการคนใหม่ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งกรรมการบริหาร
คนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน

ในกรณีที่เลขาธิการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองเลขาธิการ
ที่คณะกรรมการบริหารกำหนดเป็นผู้รักษาการแทน แต่ถ้าไม่มี
รองเลขาธิการหรือรองเลขาธิการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้
คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคนหนึ่งเป็น
ผู้รักษาการแทน

มาตรา ๓๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว
เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ถูกจำคุก
- (๔) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือ

ไม่ผ่านการประเมิน ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหาร
กำหนดโดยความเห็นชอบของ คสช.

มาตรา ๓๔ เลขธิการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย
นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศของ คสช. และ
คณะกรรมการบริหาร

(๒) จัดทำแผนงานหลัก แผนการดำเนินงาน แผนการเงิน
และงบประมาณประจำปีของสำนักงานเสนอคณะกรรมการบริหาร
เพื่ออนุมัติ

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การ
งบประมาณและการบริหารด้านอื่นของสำนักงาน ตามระเบียบที่
คณะกรรมการบริหารกำหนด

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานเท่าที่
ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบหรือ
ประกาศของ คสช. และคณะกรรมการบริหาร

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี คสช. และ
คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

มาตรา ๓๕ เงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของ
เลขธิการให้คณะกรรมการบริหาร กำหนดตามหลักเกณฑ์ที่
คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๖ ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงานในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก แต่เลขาธิการจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติงานในเรื่องใดแทนตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกำหนดก็ได้

มาตรา ๓๗ ให้ คสช. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการบริหารซึ่งแต่งตั้งจากกรรมการ
- (๒) กรรมการบริหารซึ่งแต่งตั้งจากผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขหนึ่งคน
- (๓) กรรมการบริหารซึ่งแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคน
- (๔) เลขาธิการเป็นกรรมการบริหารและเลขานุการคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการในการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ ตาม (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ คสช. กำหนด

มาตรา ๓๘ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุมและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ให้เป็นไปตามระเบียบที่ คสช. กำหนด

มาตรา ๓๙ คณะกรรมการบริหารมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงานให้เกิดการจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามอำนาจหน้าที่

(๒) กำหนดคุณสมบัติของเลขาธิการและรองเลขาธิการ และดำเนินการคัดเลือกเลขาธิการตามระเบียบที่ คสช. กำหนด

(๓) อนุมัติแผนงานหลัก แผนการดำเนินงาน แผนการเงิน และงบประมาณประจำปีของสำนักงาน

(๔) ออกข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๕) จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงาน และรายงานต่อ คสช. อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของเลขาธิการ

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ คสช. มอบหมาย

หมวด ๔ สมาชิกสภา

มาตรา ๔๐ การจัดสมาชิกสภาเฉพาะพื้นที่ หรือสมาชิกสภาเฉพาะประเด็น หรือสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อจัดสมาชิกสภาเฉพาะพื้นที่ หรือสมาชิกสภาเฉพาะประเด็น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คสช. กำหนด

ในกรณีสมาชิกสภาตามวรรคหนึ่ง มีข้อเสนอให้หน่วยงานของรัฐนำปฏิบัติหรือนำไปพิจารณาประกอบในการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ให้เสนอต่อ คสช. เพื่อพิจารณาดำเนินการ ให้บรรลุผลตามควรแก่กรณีต่อไป

มาตรา ๔๑ ให้ คสช. จัดให้มีสมาชิกสภาแห่งชาติ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๔๒ ในการจัดสมาชิกสภาแห่งชาติ ให้ คสช. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดสมาชิกสภาแห่งชาติคณะหนึ่งมีจำนวนตามที่ คสช. กำหนด

กรรมการตามวรรคหนึ่งให้แต่งตั้งจากผู้แทนหน่วยงานของรัฐและผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้แทนหน่วยงานของรัฐในอัตราส่วนที่ คสช. กำหนด ทั้งนี้ ผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้แทนหน่วยงานของรัฐจะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนกรรมการตามวรรคหนึ่ง

ให้คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ มีอำนาจ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเกี่ยวกับการจัดประชุมและ หลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ มีหน้าที่ในการจัดการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ กำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการประชุม ซึ่งต้องประกาศให้ประชาชนทราบ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันประชุม

มาตรา ๔๔ ผู้ใดประสงค์จะเข้าร่วมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ในการประชุมครั้งใด ให้สมัครลงทะเบียนสำหรับการประชุมครั้งนั้น ต่อเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติกำหนด ตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ กำหนด

นอกจากผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจัด สมัชชาสุขภาพแห่งชาติจะกำหนดให้เชิญบุคคล ผู้แทนหน่วยงาน ของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนตามที่เห็นสมควรมาร่วมประชุมด้วย ก็ได้

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่สมัชชาสุขภาพแห่งชาติมีข้อเสนอให้ หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติหรือนำไปพิจารณาประกอบในการ กำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ให้เสนอต่อ คสช. เพื่อ พิจารณาดำเนินการให้บรรลุผลตามควรแก่กรณีต่อไป

หมวด ๕

ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ

มาตรา ๔๖ ให้ คสช. จัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานด้านสุขภาพของประเทศเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ในการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ให้ คสช. นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาสุขภาพมาประกอบด้วย

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติแล้ว ให้รายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อทราบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ คสช. ทบทวนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ อย่างน้อยทุกห้าปี

มาตรา ๔๗ ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ต้อง สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และอย่างน้อย ต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ปรัชญาและแนวคิดหลักของระบบสุขภาพ
- (๒) คุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป้าหมายของระบบสุขภาพ
- (๓) การจัดให้มีหลักประกันและความคุ้มครองให้เกิดสุขภาพ

- (๔) การสร้างเสริมสุขภาพ
- (๕) การป้องกันและควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ
- (๖) การบริการสาธารณสุขและการควบคุมคุณภาพ
- (๗) การส่งเสริม สนับสนุน การใช้และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ
- (๘) การคุ้มครองผู้บริโภค
- (๙) การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพ
- (๑๐) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ
- (๑๑) การผลิตและการพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข
- (๑๒) การเงินการคลังด้านสุขภาพ

มาตรา ๔๘ ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ และนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพตามมาตรา ๒๕ (๒) ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๐ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และเงินงบประมาณของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขในส่วนของสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ไปเป็นของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้

ให้โอนพนักงานของสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ไปเป็นพนักงานของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้

ข้าราชการและลูกจ้างผู้ใดถูกสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติงานที่สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อได้

แสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อเลขาธิการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานนับแต่วันที่แสดงความจำนง

มาตรา ๕๑ให้นำบรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติมาใช้บังคับกับการปฏิบัติงานของสำนักงานโดยอนุโลม จนกว่าจะได้มีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕๒ให้ถือว่าข้าราชการที่โอนมาตามมาตรา ๕๐ ออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี

ให้ถือว่าลูกจ้างที่โอนมาตามมาตรา ๕๐ ออกจากงานเพราะทางราชการยุบเลิกตำแหน่งหรือเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

มาตรา ๕๓ให้นำความในมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับกับการออกจากราชการหรือออกจากงานของข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการที่สำนักงานรับเข้าทำงานด้วยโดยอนุโลม แต่ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้นต้องแสดงความจำนงเป็นหนังสือสมัครเข้าทำงานต่อสำนักงานภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๔ ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๕ ในวาระเริ่มแรก ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๙ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๙ (๑) ให้แต่งตั้งจากผู้เคยดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๙ (๒) ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของเลขาธิการ

ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการตามมาตรา ๒๐ ให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สุขภาพหมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล การวางระบบเพื่อดูแลแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพของประชาชน จึงไม่อาจมุ่งเน้นที่การจัดบริการเพื่อการรักษาพยาบาลเพียงด้านเดียว เพราะจะทำให้รัฐและประชาชนต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก และจะเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพมีการเปลี่ยนแปลงและมีความยุ่งยากสลับซับซ้อนมากขึ้น จำเป็นต้องดำเนินการให้ประชาชนมี ความรู้เท่าทัน มีส่วนร่วม และมีระบบสร้างเสริมสุขภาพและระวังป้องกันอย่างสมบูรณ์ สมควรมีกฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ เพื่อวางกรอบและแนวทาง ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานด้านสุขภาพ ของประเทศ รวมทั้งมีองค์กรและกลไกเพื่อให้เกิดการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่เป้าหมาย ในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมทั้งสามารถดูแลแก้ไขปัญหาด้าน สุขภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๖ ก วันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และแก้คำผิด ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๗ ก วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐)

ลำดับเหตุการณ์สำคัญของ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐

- **มกราคม ๒๕๔๓** กระทรวงสาธารณสุข โดยคณะกรรมการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ที่มี **นายกร ทัพพะรังสี** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน เห็นชอบให้จัดตั้ง **“สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ”** ขึ้นทำหน้าที่ประสานงานการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติในรูปของสำนักงานชั่วคราว (interim office)
- **มีนาคม ๒๕๔๓** คณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา ที่มี **ศ.นพ.ประสพ รัตนากร** เป็นประธาน **ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย** เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ได้เสนอ **“รายงานระบบสุขภาพประเทศไทย”** ข้อเสนอการปฏิรูประบบสุขภาพสืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๔๐ (เริ่มศึกษาและจัดทำตั้งแต่ปี ๒๕๔๒)
- **กรกฎาคม ๒๕๔๓** รัฐบาลชุดที่มี **นายชวน หลีกภัย** เป็นนายกรัฐมนตรี ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ตั้ง **คณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (คปรส.)** มีนายกรัฐมนตรีเป็น

ประธาน มีสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ(สปรส.) เป็นหน่วยเลขานุการทำหน้าที่ดูแลการจัดทำ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ เพื่อให้เป็นกฎหมายแม่บทของระบบสุขภาพของชาติ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน ๓ ปี โดยใช้ยุทธศาสตร์สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาเป็นหลักในการทำงาน คือการฉีกกำลังกันระหว่างฝ่ายการเมือง/ราชการ ฝ่ายวิชาชีพ/วิชาการ และฝ่ายประชาชน/สังคมเข้ามาทำงานด้วยกัน

- พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๔๓ สปรส. จัดกระบวนการทำงานทางวิชาการยกเรื่อง “กรอบความคิดระบบสุขภาพแห่งชาติ” ขึ้น เพื่อใช้เป็นสื่อตั้งต้นในการยกเรื่อง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ

- มกราคม - สิงหาคม ๒๕๔๔ สปรส. สนับสนุนการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงาน องค์กร ประชาคม และภาคีเครือข่ายต่างๆ อย่างกว้างขวางทั่วประเทศ มีผู้ร่วมแสดงความเห็นรวมกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน

- ๑ - ๕ กันยายน ๒๕๔๔ สปรส. สวรส. และองค์กรภาคีจัดงาน “ตลาดนัดสุขภาพ” เพื่อเปิดมิติใหม่เรื่องสุขภาพที่เน้น “สร้างนำซ่อม” ที่ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี มีผู้เข้าร่วมงานประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ คน ในงานนี้มีการจัด “การประชุมสาธิตสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ” เพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อกรอบความคิดระบบสุขภาพแห่งชาติอีกรอบหนึ่ง

มีองค์กรภาคีเข้าร่วม ๑,๕๙๙ ภาคี ผู้เข้าร่วมประชุมสาธิตสมีชชาแห่งชาติประมาณ ๕,๐๐๐ คน มีการจัดทำคำประกาศข้อเสนอต่อการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติรวม ๙ ข้อ เสนอต่อประธานคปรส. (นายพิทักษ์ อินทวิทย์นันท์ รองนายกรัฐมนตรี) ด้วย

• **ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๔** สปรส. จัดกระบวนการสังเคราะห์ข้อเสนอต่อกรอบความคิดระบบสุขภาพแห่งชาติ จัดทำเป็น **“ร่าง สารระสำคัญที่ควรบรรจุไว้ใน พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ”**

• **กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ๒๕๔๕** นำร่างสารระสำคัญที่ควรบรรจุไว้ใน พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ไปรับฟังความเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ในเวทีระดับอำเภอ รวม ๕๕๐ เวที มีผู้เข้าร่วมเวทีประมาณ ๔๐,๐๐๐ คน รับฟังความเห็นผ่านสื่อสาธารณะอื่นๆ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงาน องค์กร และประชาคมต่างๆ โดยตรงอีกทางหนึ่ง แล้วสังเคราะห์ข้อเสนอทำเป็น **“ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ”** โดยมีคณะอนุกรรมการร่างฯ ที่มี **นพ.ไพโรจน์ นิงสานนท์** เป็นประธาน เป็นผู้รับผิดชอบ

• **มิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๔๕** นำร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ไปรับฟังความเห็นใน “เวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัด” ที่ สปรส. สนับสนุนให้จัดขึ้นในทุกจังหวัด และเวทีสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นต่างๆ มีผู้เข้าร่วมเวที และให้ความเห็นผ่านช่องทางต่างๆ รวมกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน

• ๘ - ๙ สิงหาคม ๒๕๔๕ สปรส.จัด “สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ว่าด้วย พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.” ที่ศูนย์นิทรรศการไบเทค บางนา เพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ อีกรอบหนึ่ง มีผู้เข้าร่วมเวทีประมาณ ๔,๐๐๐ คน จากกว่า ๓,๐๐๐ ภาควิชาทั่วประเทศ ในการปิดประชุมสมัชชาฯ **พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร** นายกรัฐมนตรี ได้มาแสดงปาฐกถาพิเศษพร้อมกับแสดงเจตนารมณ์ว่ารัฐบาลจะรับร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติไปเข้าสู่กระบวนการบริหาร และนิติบัญญัติต่อไป ซึ่งในงานนี้ **นางสุดารัตน์ เกยุราพันธ์** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้แสดงเจตนารมณ์ว่าจะสนับสนุนและผลักดันอย่างใกล้ชิดด้วย

• ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ คปรส. ช่วงที่มี **นายปองพล อดิเรกสาร** รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เห็นชอบหลักการของร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ฉบับที่ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติมาแล้ว จากนั้นก็มีการปรับปรุงรายละเอียดเล็กน้อย จัดทำเป็นร่างฉบับวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ และส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป

• ๑ - ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ สปรส. และเครือข่ายภาคีทั่วประเทศจัดงาน “การรณรงค์ร่วมพลังสร้างสุขภาพ ตามรอยพระยุคลบาท” โดยการจัดกิจกรรมวิ่งและปั่นจักรยานร่วมรณรงค์ ๕ สาย ๗ วัน ต่อเนื่องพร้อมกันทั่วประเทศ เพื่อสร้างกระแส

“สร้างสุขภาพนำซ่อมสุขภาพ” มีการรวบรวมรายชื่อผู้สนับสนุนการจัดทำ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ได้จำนวน ๔,๗๑๗,๑๑๙ รายชื่อส่งมอบให้ **นายอุทัย พิมพ์ใจชน** ประธานรัฐสภาที่ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ โดยมี **ศ.นพ.เสมอ พริ้งพวงแก้ว** ในฐานะตัวแทนประชาชน และ **นายจาตุรนต์ ฉายแสง** รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธาน คปรส. ร่วมกับตัวแทนประชาชนจากทุกภาคส่วนเป็นผู้มอบ

ประธานรัฐสภาได้กล่าวแสดงเจตนารมณ์ว่าจะร่วมผลักดันให้ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติสำเร็จออกมาเป็นธรรมนูญสุขภาพของคนไทยต่อไป

• **๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๕** ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอ ครม. ชุดที่มี **นายจาตุรนต์ ฉายแสง** รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในฐานะผู้แทนรัฐมนตรีฯ แจ้งขอเวลา ๑ เดือน เพื่อทำข้อสังเกตเพิ่มเติม ที่ประชุมจึงได้มอบให้ สปรส. จัดประชุมปรึกษาหารือกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อยุติในประเด็นที่อาจยังมีความเห็นแตกต่างกันอยู่ แล้วสรุปเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการประชุมคราวต่อไป

• **ต้นมกราคม ๒๕๔๖** มีข่าวปรากฏทางสื่อมวลชนว่า มีกลุ่มแพทย์ที่ประกอบด้วยที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (**นางสุดารัตน์ เกยุราพันธ์**) แพทย์ผู้ให้การรักษาผู้นำทางการเมือง

และตัวแทนแพทย์ที่ทำธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนส่วนหนึ่ง เข้าพบ นายกรัฐมนตรีเพื่อขอให้ช่วยยับยั้ง ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ โดยอ้างว่าอาจกระทบต่อธุรกิจการแพทย์และวงการแพทย์

• **๑๓ มกราคม ๒๕๕๖** สปรส. จัดประชุมร่วมกับตัวแทนส่วนราชการ ๑๐ หน่วย โดยมี **นพ.ไพโรจน์ นิงสานนท์** รองประธาน สปรส. เป็นประธาน เพื่อหาข้อยุติในประเด็นที่มีข้อสังเกตจากหน่วยราชการและองค์กรวิชาชีพทางการแพทย์ ได้ข้อยุติร่วมกันทุกประเด็น (มี ๕ ประเด็นใหญ่ และ ๑๕ ประเด็นย่อย) โดยให้ตัดเติม และปรับปรุงแก้ไขข้อความ จนเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย เพื่อเตรียมเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ชุดเดิมอีกครั้งหนึ่ง

• **๒๑ มกราคม ๒๕๕๖** ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี **พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร** นายกรัฐมนตรี ได้หยิบยกเรื่อง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติขึ้นมาพิจารณา (ในขณะที่ยังไม่มี การบรรจุวาระเรื่องนี้เข้าพิจารณา) โดยยกเหตุผลว่า เมื่อรัฐบาลดำเนินโครงการ ๓๐ บาท รักษาทุกโรคแล้ว พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติอาจลดความจำเป็นลง และบางมาตราในร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ อาจมีผลกระทบต่อกิจการ และวิชาชีพทางการแพทย์ได้ ดังนั้นเมื่อผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ชุดที่ ๓ (ชุดที่มี **นายจาตุรนต์ ฉายแสง** รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน) แล้ว ให้ส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกา ชุดที่ ๖ (ชุดที่มี **นายวิษณุ เครืองาม** รองนายกรัฐมนตรีเป็น

ประธาน) รับไปพิจารณาอย่างบูรณาการทั้งระบบอีกครั้ง ก่อน
เสนอ ครม. ต่อไป

• **๒๒ มกราคม ๒๕๕๖** คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอ
ครม. ชุดที่มี **นายจาตุรนต์ ฉายแสง** เป็นประธาน พิจารณาร่าง
พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. มีมติว่าเห็นชอบในหลักการ โดย
ให้รับข้อสังเกตและข้อยุติต่างๆ ที่ได้จากการประชุมปรึกษา
หารือกัน เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๖ ไปประกอบการพิจารณา
ในขั้นตอนต่อไป จากนั้นก็ส่งเรื่องทั้งหมดไปให้คณะกรรมการ
กลั่นกรองเรื่องเสนอ ครม. ชุดที่มี **นายวิษณุ เครืองาม** เป็นประธาน
รับไปพิจารณาตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการไว้ต่อไป จากนั้นเรื่อง
ก็เงียบหายไป

• **๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖** **ศ.นพ.เสม พริ้งพวงแก้ว** แกนนำ
ภาคประชาชนที่ร่วมผลักดันการจัดทำ พ.ร.บ.ฉบับนี้มาโดยตลอด
ได้มีจดหมายถึง **พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร** นายกรัฐมนตรี แสดง
ความห่วงใยต่อการจัดทำ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ที่ยังคงอยู่ใน
ขั้นตอนการพิจารณาของรัฐบาล

• **๓ เมษายน ๒๕๕๖** **พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร** นายกรัฐมนตรี
มีจดหมายตอบ **ศ.นพ.เสม พริ้งพวงแก้ว** สรุปว่ารัฐบาลมีเจตนารมณ์
ที่จะผลักดัน ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ให้ประกาศใช้ได้โดยเร็ว
ขอให้มั่นใจ

• **๓ มิถุนายน ๒๕๕๖** ครม. เห็นชอบให้ต่ออายุการทำงาน
ของ คปรส. และ สปรส. ออกไปอีกไม่เกิน ๒ ปี เพื่อดูแลการจัดทำ
ร่างพ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติให้เสร็จจนประกาศใช้เป็นกฎหมาย

• **มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗** เครือข่ายภาคประชาชนที่
มีส่วนช่วยกันยกร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติมาตั้งแต่ต้น เห็นว่า
ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ที่ทุกฝ่ายร่วมกันจัดทำมา ไปติดขัด
อยู่ที่รัฐบาลเป็นเวลานาน ไม่มีทีท่าว่าจะคืบหน้า จึงรวมตัวกันจัดตั้งเป็น
“เครือข่ายส่งเสริมกระบวนการเสนอกฎหมายภาคประชาชน”
(สกช.) เพื่อศึกษาช่องทางเสนอกฎหมายโดยภาคประชาชน ตาม
มาตรา ๑๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

• **กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๕๗** เครือข่าย สกช.ดำเนินการ
รวบรวมรายชื่อประชาชนเสนอร่างพ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติฉบับ
ประชาชน ตามมาตรา ๑๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยตั้งเป้าหมายให้ได้ ๑๕๐,๐๐๐ รายชื่อ **มีสถาบัน
ชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (LDI)** เป็นองค์กรประสานงานหลัก

• **๒๔ เมษายน ๒๕๕๗ ศ.นพ.ประเวศ วะสี** มีหนังสือถึง
พลโทปรีชา วรรณรัตน์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี อธิบายถึง
ความสำคัญของพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติที่จะเป็นเครื่องมือ
ช่วยรัฐบาลทำงาน เพื่อให้สื่อสารถึงนายกรัฐมนตรีช่วยผลักดัน
ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติที่ติดค้างอยู่ที่รัฐบาลมาได้ปีเศษแล้ว

• **๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗** เครือข่าย สกช. ยื่นรายชื่อประชาชน ๑๒๐,๐๐๐ ชื่อ เสนอร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ต่อ **นายอุทัย พิมพ์ใจชน** ประธานรัฐสภา

• **๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗** คณะกรรมการกั่นกรองเรื่องเสนอ ครม. ชุดที่มี **นายวิษณุ เครืองาม** เป็นประธาน จึงได้นำร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติที่ค้างอยู่ที่รัฐบาลนาน ๑๘ เดือน ขึ้นมา พิจารณา แล้วเห็นชอบให้เสนอต่อ ครม.

• **๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๗** คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. และให้ส่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

• **๒๑ กันยายน ๒๕๕๗** คณะกรรมการกฤษฎีกาได้แต่งตั้ง คณะกรรมการชุดพิเศษที่มี **นายมีชัย ฤชุพันธ์** เป็นประธาน มีการ ประชุมรวม ๒๐ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๗ ถึง ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีการขัดเกลาร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ... ให้เหลือเฉพาะสาระหลัก ๕๒ มาตรา จากเดิม ๙๓ มาตรา โดยรายละเอียดต่างๆ กำหนดให้ไปจัดทำเป็นธรรมนูญว่าด้วย ระบบสุขภาพแห่งชาติในภายหลัง แทนการเขียนลงไว้ใน พ.ร.บ.นี้ เพื่อหวังให้ พ.ร.บ.นี้ผ่านการพิจารณาในขั้นตอนต่อไปได้ง่ายขึ้น

• **๒๖ - ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗** ช่วงการรณรงค์ก่อนการเลือกตั้งทั่วไป เครือข่าย สกข. ร่วมกับภาคีสุขภาพจิตเวทีสาธารณะ เชิญผู้แทนพรรคการเมืองต่างๆ มาร่วมเวที เพื่อทำความเข้าใจและประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันในการสนับสนุนผลักดันร่าง พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ

• **๒๗ เมษายน ๒๕๕๘** สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้ง สกข. ว่ามีผู้เข้าชื่อเสนอร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติที่ผ่านการตรวจสอบทั้งหมดจำนวน ๙๕,๔๑๐ รายชื่อ เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติฉบับที่เสนอโดยประชาชน จึงได้รับการบรรจุเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑

• **๒๘ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘** คปรส. และกระทรวงสาธารณสุข ยืนยันให้ความเห็นชอบร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ... ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาปรับปรุงแก้ไขแล้ว

• **กรกฎาคม ๒๕๕๘** ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ฉบับที่รัฐบาลรับเป็นเจ้าภาพ ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขโดยคณะกรรมการชุดพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่งกลับสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

• **๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘** ครม. เห็นชอบร่าง พ.ร.บ.สุขภาพ

แห่งชาติ พ.ศ. ที่ปรับปรุงโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีมติให้ส่งต่อให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร
(วิปรัฐบาล)พิจารณาก่อนเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

• **๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘** คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอ
คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร(วิปรัฐบาล) ที่มี
นายพงษ์เทพ เทพกาญจนา เป็นประธาน เห็นชอบกับร่าง พ.ร.บ.
สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ฉบับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ปรับปรุงแก้ไข โดยเสนอ ครม. เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ ให้ส่ง
ร่าง พ.ร.บ.ฯ ต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน

• **๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๘** ครม. รับทราบมติคณะกรรมการ
ประสานงานสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่ได้มีมติให้ส่งร่าง พ.ร.บ.
สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ..... ไปบรรจุระเบียบวาระการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร (ไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการประสานงาน
สภาผู้แทนราษฎรเสนอ โดยไม่ทราบเหตุผล)

• **๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
(**นายพินิจ จารุสมบัติ**) มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ชี้แจง
ว่าร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. มีความสำคัญและเป็น
ประโยชน์แก่ประเทศ เห็นควรเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาส่ง
สภาผู้แทนราษฎรเพื่อบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน ตามมติ
คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘

• **๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘** นพ.ไพโรจน์ นิงสานนท์ รองประธาน คปรส. มีหนังสือไม่เป็นทางการถึงรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เพื่อขอให้ช่วยดูแลสนับสนุน ร่าง พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.ด้วย

• **๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘** ครม. มีมติเห็นชอบร่าง พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ฉบับที่ปรับปรุงโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ทั้งที่เคยเห็นชอบแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘) และให้เสนอจัดเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องเร่งด่วน ตามมติของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘

• **๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘** ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.... เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร(สมัยนิติบัญญัติ) ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๔ เป็นเรื่องด่วน (เป็นเรื่องสุดท้ายของสมัยประชุมนี้) โดยมีผู้เสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภาฯ ประกอบด้วยร่างฉบับรัฐบาล อีกจำนวน ๔ ฉบับ คือ (๑) พรรคประชาธิปัตย์ โดย **นพ.บุรณัชย์ สมุทรักษ์** (๒) พรรคชาติไทย โดย **นพ.วินัย วิทยิกิจจา** (๓) พรรคไทยรักไทย โดย **นางลดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์** และ (๔) ภาคประชาชนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ในนามเครือข่าย สกช. โดย **นพ.พลเดช ปิ่นประทีป**

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและลงมติรับหลักการ

แห่งร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ...เป็นเอกฉันท์ (๒๗๗ เสียงจากผู้เข้าร่วมประชุม ๓๐๐ คน งดออกเสียง ๓ คน) โดยให้ใช้ร่างฯ ฉบับรัฐบาลเป็นร่างหลักของการพิจารณา และแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างกฎหมายนี้จำนวน ๔๗ คน เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของสภาฯ ในวาระ ๒ และ ๓ ต่อไป

• **๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๘ ถึง ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙** ประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ... ครั้งที่ ๑ ที่ประชุมมีมติเลือกนาย**พินิจ จารุสมบัติ** เป็นประธาน มี**นพ.ชลน่าน ศรีแก้ว** เป็นเลขานุการ **นพ.อำพล จินดาวัฒนะ** และ **นายสุทธิพงษ์ วสุโสภาพล** เป็นผู้ช่วยเลขานุการ และมี**ศ.นพ.ประเวศ วะสี** และ **นพ.สงวน นิตยารัมภ์พงศ์** เป็นที่ปรึกษา
คณะกรรมการฯพิจารณาร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. รวม ๗ ครั้ง ได้ถึงมาตราที่๑๖

• **๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙** รัฐบาลที่มี **พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร** เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศยุบสภา ทำให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ทั้งหมดคว่ำลง ต้องยุติการพิจารณาร่างกฎหมายไว้ก่อน

• **๑๙ กันยายน ๒๕๔๙** มีประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีผลทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ถูกยกเลิก

• **๒๘ กันยายน ๒๕๕๙** เครือข่าย สกช. ทำหนังสือถึง หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข(คปค.) ขอให้สนับสนุน ร่าง พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ... ให้ตราออกมาเป็นกฎหมายโดยเร็วต่อไป

• **๑ ตุลาคม ๒๕๕๙** มีพระบรมราชโองการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๙ และแต่งตั้ง **พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์** ให้เป็นนายกรัฐมนตรี

• **๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙** **นพ.มงคล ณ สงขลา** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ส่งร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ..... ฉบับเดิมที่ค้างการพิจารณาอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรก่อนหน้านั้น ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอ ครม. ให้ความเห็นชอบ เพื่อส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

• **๓ - ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙** ครม. แกลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีนโยบายเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในนโยบายด้านสังคม ข้อที่ ๓.๔ คือ **“พัฒนาสุขภาพของประชาชนให้ครอบคลุมทั้งมิติทางกาย จิต สังคม และปัญญา โดยการปฏิรูประบบสุขภาพเพื่อ..... และจะเสนอให้มีการออกพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ”**

• **๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙** ครม. มีมติเห็นชอบร่าง พ.ร.บ.

สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ และให้นำเสนอสมานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

• **๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙** ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. เข้าสู่การพิจารณาของสมานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสนอ ผลการพิจารณา ที่ประชุมลงมติรับหลักการวาระ๑ (ผู้เข้าร่วมประชุม ๑๒๔ คน เห็นด้วย ๑๑๘ คน ไม่เห็นด้วย ๕ คน งดออกเสียง ๑ คน) และแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ จำนวน ๓๓ คน เพื่อพิจารณาร่างกฎหมายนี้ก่อนจะนำเข้าสู่การพิจารณาในวาระ ๒ และ ๓ ต่อไป

• **๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙** ประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ครั้งที่ ๑ ที่ประชุมมีมติเลือกให้ **นพ.มงคล ณ สงขลา** เป็นประธาน **นพ.อำพล จินดาวัฒนะ** เป็นเลขานุการ **นายสุทธิพงษ์ วสุโสภภาพล** เป็นผู้ช่วยเลขานุการคนที่ ๑ **นางปิติพร จันทรทัต ณ อยุธยา** เป็นผู้ช่วยเลขานุการคนที่ ๒ **นายดวง อันทะไชย** **นางมุกดา อินดีสาร** และ **นางรัตนา สมบูรณ์วิทย์** เป็นโฆษกคณะกรรมการ โดยมี **ศ.นพ.ประเวศ วะสี** และ **นพ.บรรลु ศิริพานิช** เป็นที่ปรึกษา

• **๗ - ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙** คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. พิจารณารวมทั้งสิ้น ๕ ครั้ง เสร็จเรียบร้อยทั้งฉบับ

• **๒๗ - ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๙** สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.วาระที่ ๒ แต่เนื่องจากมีบาง มาตรา ยังมีความไม่ชัดเจนในรายละเอียดบางประการ คณะ กรรมการการวิสามัญฯจึงขอรับร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ... ดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงเพื่อเสนอเข้ามาพิจารณาต่อในการ ประชุมคราวต่อไป

• **๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙** คณะกรรมการการวิสามัญฯพิจารณา ปรับปรุงร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ... ตามที่สมาชิก สภานิติบัญญัติให้ข้อสังเกตไว้ทุกประเด็นจนเสร็จสิ้นทั้งฉบับ

• **๔ มกราคม ๒๕๕๐** ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ..... ซึ่งคณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาปรับปรุงแล้ว ผ่านการ พิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวาระ ๒ เป็นที่เรียบร้อย และมีการลงมติในวาระ ๓ สมาชิกสภานิติบัญญัติเห็นชอบให้ ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ จำนวน ๑๕๔ เสียง ไม่เห็นด้วย ๙ เสียง งดออกเสียง ๒ เสียง

• **๓ มีนาคม ๒๕๕๐** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดชฯ ทรงลงพระปรมาภิไธยในร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ... โดยมี พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ รับสนองพระบรมราชโองการ

• **๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐** พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๑๖ ก วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย นับจากวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

